

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci žalobce **I. B.**, státní příslušnost Ukrajina, t. č. bytem PoS Havířov, Na Kopci 5, Havířov-Dolní Suchá, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra ČR**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6.9.2017 č. j. OAM-457/ZA-ZA11-ZA10-2017, **o udělení mezinárodní ochrany,**

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 6.9.2017 č. j. OAM-457/ZA-ZA11-ZA10-2017 žalované Ministerstvo vnitra ČR rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ustanovení §12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb. o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb. o Policii ČR ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Po provedeném dokazování vzal žalovaný správní orgán za objasněno, že důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je jeho obava z odvodu do

ukrajinské armády, špatná ekonomická situace na Ukrajině a skutečnost, že v České republice pobývá i jeho matka.

Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které bez dalšího zdůvodnění žalovanému vytýkal v obecné rovině porušení jednotlivých ustanovení správního řádu (zákon č. 500/2004 Sb. v platném znění), a to § 2 odst. 1, § 3, § 2 odst. 4, § 50 odst. 2, 3 a 4, § 52 a § 68 odst. 3. Zároveň žalovanému vytýkal i porušení zákona o azylu v ustanoveních § 12, § 14 a § 14a. Na výzvu krajského soudu doplnil tuto žalobu podáním ze dne 4.10.2017, ve kterém uvedl, že se domnívá, že splňuje podmínky pro udělení doplňkové ochrany ve smyslu ustanovení § 14a zákona o azylu, neboť hlavním důvodem jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany je obava z povolání do ukrajinské armády. Žalobce nechce střílet, ani být zastřelen v bojích na východě Ukrajiny. Jako pacifista a branec má odůvodněný strach z pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, protože se obává násilí ze strany ukrajinských orgánů, popřípadě i ze strany ruských separatistů, kdyby jim padl do zajetí. Odkázal na blíže neurčenou zprávu Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky, dle které ukrajinské ozbrojené síly a ozbrojené skupiny setrvávají v pozici, kdy nadále používají zbraně a síly v zalidněných oblastech a tím porušují své závazky z mezinárodního humanitárního práva. Podle zprávy Amnesty International je přetrvávající problém s protiprávním zadržováním osob ukrajinskými úřady a separatistickými složkami na východě Ukrajiny. I přes snahy vlády a dodržování druhé Minské dohody dochází k otevřené střelbě, a to každodenně. Doněcká a Luhanská oblast nadále zůstávají nebezpečnými zónami, ve kterých může dojít k ohrožení na životě a zdraví osob. Pakliže dochází k vnitřnímu přesídlení osob v rámci území Ukrajiny, ukrajinská vláda často není schopná těmto osobám zabezpečit nejen ubytování, ale často ani základní lidské potřeby. Podle žalobce žalovaný nezjistil bližší okolnosti, pro které se odmítá zúčastnit bojů a neseznámil se se soudními rozhodnutími a se zprávami o zemi jeho původu. Dle názoru žalobce si tak žalovaný nezjistil skutkový stav tak, aby o něm nebyly žádné důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 správního řádu a zároveň porušil ustanovení § 12 písm. a) a b) zákona o azylu. Pokud by žalovaný dospěl k závěru, že nesplňuje důvody pro udělení azylu, minimálně splňuje žalobce podmínky dané ustanovením § 14a zákona o azylu pro udělení doplňkové ochrany. V případě návratu na Ukrajinu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy v podobě nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání a riziko vážného ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního konfliktu. Je mu taktéž známo, že na Ukrajině je velice těžké se dožadovat ochrany u státních orgánů kvůli jejich neochotě a korupčním jednáním. Domáhal se proto, aby žalobou napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby žalobce jako nedůvodné. Ve svém vyjádření k podané žalobě ze dne 25.10.2017 popíral oprávněnost všech námitek, se kterými nesouhlasil. Žalobce v průběhu řízení neuvedl žádné důvody ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu, když dle jeho údajů nebyl členem žádné politické strany, neuplatňoval politická práva, svobody, nebyl nijak politicky činný a pracoval jako stolař, přičemž si mohl vydělat peníze. Ani špatná ekonomická situace na Ukrajině není dle žalovaného důvodem pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Z výpovědi žalobce také vyplynulo, že žil v oblasti konfliktem na jihovýchodě Ukrajiny nijak nezasaženým. Azylově relevantní důvody nejsou ani žalobcovy obavy z povolání do armády a snaha vyhnout se nástupu do armády; naopak branná povinnost obyvatel země bez ohledu na jejich rasu, národnost, náboženství či politické přesvědčení je

zcela legitimní občanskou povinností. Žalovaný odkázal na obsáhlé odůvodnění svého rozhodnutí, ze kterého vyplývá, že na východo-ukrajinské frontě operují pouze dobrovolníci a profesionální příslušníci armády. Zprávy o zemi původu žalobce nedokládají, že by byli odváděni vojáci do bojů přímo z ulice. Žalobcova obava z povolání do ukrajinské armády či jeho obava z potrestání za nenastoupení do vojenské služby nemůže být důvodem pro udělení doplňkové mezinárodní ochrany podle § 14a zákona o azylu. Žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany lze považovat za účelovou, podanou ve snaze legalizovat si svůj pobyt v České republice.

Krajský soud vycházel z napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 6.9.2017 č. j. OAM-457/ZA-ZA11-ZA10-2017 a z připojeného správního spisu žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ustanovení § 65 a násl. s.ř.s. a ze skutkového právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného (ustanovení § 75 odst. 1, 2 s.ř.s.).

Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného v daném případě vzal krajský soud za prokázáno, že žalobce v rámci poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že důvodem této žádosti je válka na Ukrajině, kdy odvádějí muže do armády odevšad, na ulici, z domu. Na Ukrajině nikoho nemá a jeho matka žije 20 let tady. Nemá tam co dělat a nechce jít do války a střílet. Jiný důvod žádosti nemá. Dne 13.6.2017 byl s žalobcem proveden pohovor k jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Z protokolu o tomto pohovoru krajský soud zjistil, že žalobce v zemi původu žil do svých tří let ve vesnici Ruské-Pole v Tjačivském okrese a poté pouze na adrese D., V. 15. Jednalo se o dům, který vlastnila jeho babička a s níž sdílel společnou domácnost. Je vyučeným stolařem a Ukrajinu dne 7.5.2017 opustil proto, že tam neměl co dělat, jeho práce byla velmi nestabilní. Jiné problémy na Ukrajině neměl. Obává se války na Ukrajině, protože neustále odvádějí muže. Žalobce nastoupit vojenskou službu odmítá, nechce do armády, protože je válka. Nechce střílet do lidí a nechce být zastřelen. Domnívá se, že by byl odveden do armády přesto, že podle aktuálních výnosů prezidenta Ukrajiny by na východě země neměli působit odvedení mobilizovaní vojáci, pouze dobrovolníci a profesionálové. Základní vojenskou službu neabsolvoval, neboť v té době měl práci a jeho strýc za něj zaplatil a vykoupil ho. Jeho matka pobývá v České republice již 20 let a má zde povolení k trvalému pobytu. Na otázku, zda byl z území České republiky vyhoštěn, odpověděl, že policie mu dala výjezdní vízum, neví přesně, ale asi dostal rozhodnutí. Podal přes advokáta odvolání, ale nestihli lhůtu. Závěrem dodal, že na Ukrajině nemá co dělat. Součástí správního spisu jsou také zprávy o zemi původu žalobce, a to informace MZV ČR, č.j. 107318/2017-LPTP ze dne 3.8.2017, týkající se neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a po dlouhodobém pobytu v zahraničí, informace odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 24.7.2017 o politické a bezpečnostní situaci na Ukrajině, mezinárodních smlouvách o lidských právech a základních svobodách, vojenské službě a vnitřně přesídlených osobách, zpráva úřadu Vysokého komisaře OSN pro lidská práva ze dne 13.6.2017 o stavu lidských práv na Ukrajině, informace MZV ČR, č.j. 101374/2017-LPTP ze dne 11.5.2017 o normativních nákladech na bydlení, životním a existenčním minimu a výši starobního důchodu v roce 2017 a zpráva Freedom House z ledna 2017 nazvaná „Svoboda ve světě 2017 – Ukrajina“.

Podle ustanovení § 12 zákona o azylu, azyl se cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec

a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.

Podle ustanovení § 14a odst. 1 zákona o azylu, doplňková ochrana se udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2, a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jeho je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje uložení nebo vykonání trestu smrti, mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

V projednávané věci krajský soud přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí v souladu s ustanovením § 75 odst. 2 věty první s.ř.s., dle kterého soud přezkoumá napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Žalobce nesouhlasil se závěrem o neudělení azylu podle ustanovení § 12 písm. a), b) zákona o azylu. Z důvodů uvedených pod písm. a) tohoto ustanovení lze azyl cizinci udělit, je-li prokázáno pronásledování za uplatňování politických práv a svobod. O důvodu, který by bylo možno podřadit pod toto zákonné ustanovení, se žalobce nezmínil ani v průběhu celého správního řízení ani v žalobě samotné. Není proto v této části jeho žalobní námitka důvodná. Podmínky pro udělení azylu podle ustanovení § 12 písm. b), resp. pro udělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu žalobce spatřoval ve svých obavách z povolání do ukrajinské armády, protože nechce střílet a ani být zastřelen v bojích na východě Ukrajiny. K blíže citovanému ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu je nutno uvést, že pod pojmem sociální skupina není možno považovat příslušnost k armádě určitého státu. Snaha o vyhnutí se nástupu do armády bez dalších důvodů nemůže sama o sobě být důvodem pro udělení azylu podle tohoto zákonného ustanovení. Sociální skupina pojetí tohoto ustanovení totiž představuje skupinu osob stejného či obdobného společenského postavení, majetkového postavení či názorových odlišností, která není loajální s vládnoucí exekutivou či jinými státními orgány. Z těchto důvodů může pramenit obava či strach příslušníků této sociální skupiny z pronásledování, které může být důvodem pro udělení azylu. Oproti těmto důvodům je branná povinnost legitimní občanskou povinností, která, jak podrobně rozvádí v odůvodnění svého rozhodnutí žalovaný, je uznávána Úmluvou o právním postavení uprchlíků z roku 1951, Mezinárodním paktem o občanských a politických právech a Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Povinnost konání vojenské služby nemůže být proto pojmána jako pronásledování, a to ani v případě válečného konfliktu. Takový závěr učinila i judikatura soudu (viz žalovaným poukazovaný rozsudek Vrchního soudu v Praze, č. j. 6 A 508/97 ze dne 16.7.1998 či rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 7 Azs 321/2004 ze dne 22.12.2004). Poukaz žalobce na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9.6.2008 č. j. 5 Azs 18/2008-83 je v této souvislosti zcela nepřiléhavý, neboť v tomto případě byla řešena situace branců v Alžírsku, kteří mohli mít odůvodněný strach z pronásledování ve

smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, pokud čelí hrozbě násilí politických skupin a jimž při výkonu vojenské služby není schopen stát poskytnout dostatečnou ochranu.

Další žalobcovou námitkou bylo neudělení doplňkové ochrany podle ustanovení § 14a zákona o azylu. Z tohoto zákonného ustanovení plyne, že žalobci by bylo možno udělit doplňkovou ochranu, pokud by v řízení o mezinárodní ochraně bylo prokázáno, že uvedl skutečnosti svědčící o tom, že v jeho případě existují důvodné obavy, že v případě vrácení do země původu by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 citovaného ustanovení a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany země původu. Žalobce v tomto směru argumentoval zprávami o Ukrajině, v nichž se uvádí, že ozbrojené síly a skupiny nadále používají zbraně a síly v zalidněných oblastech a porušují své závazky z mezinárodního humanitárního práva a pojednávají o přetrvávajícím problému s protiprávním zadržováním osob ukrajinskými úřady a separatistickými složkami na východě Ukrajiny. Na východě Ukrajiny dochází nadále k otevřené střelbě, a to každodenně a Doněcká a Luhanská oblast zůstávají velmi nebezpečnými zónami. K uvedeným námitkám je nutno především uvést, že judikatura krajských soudů i Nejvyššího správního soudu se obšírně zabývala válečným konfliktem na Ukrajině již v uplynulých letech. V usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15.1.2015, č. j. 7 Az 265/2014-17 se například uvádí, že „situaci na Ukrajině nelze dříve, ani v současné době klasifikovat jako totální konflikt, neboť probíhající ozbrojený konflikt nedosahuje takové intenzity, že by každý civilista z důvodu své přítomnosti na území Ukrajiny byl vystaven reálnému nebezpečí vážné újmy. Nutno upozornit, že se jedná o konflikt izolovaný pouze na východní část Ukrajiny, přičemž jeho intenzita i v dotčených oblastech výrazně kolísá“. V rozsudku ze dne 13.3.2009 č. j. 5 Az 28/2008-68 Nejvyšší správní soud mj. uvedl, že v případě konfliktu nemajícího charakter totálního konfliktu, musí žadatel prokázat dostatečnou míru individualizace, a to např. tím, že prokáže: 1. že již utrpěl vážnou újmu nebo byl vystaven přímým hrozbám způsobení vážné újmy; 2. že ozbrojený konflikt probíhá právě v tom regionu jeho země původu, ve kterém skutečně pobývá, a že nemůže nalézt účinnou ochranu v jiné části země; či 3. že jsou u něj dány jiné faktory (ať už osobní, rodinné či jiné), které zvyšují riziko, že terčem svévolného (nerozlišujícího) násilí bude právě on. Nadále tedy na Ukrajině zůstává napjatá bezpečnostní situace ve východní části v Luhanské a Doněcké oblasti, z čehož ovšem nelze učinit závěr, že důsledky tohoto konfliktu by musel žalobce pociťovat jako vážnou újmu ve smyslu ustanovení § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu, když navíc žalobce před svým odjezdem z Ukrajiny pobýval v obci Drachyno v zakarpatské oblasti, která ozbrojeným konfliktem bezprostředně zasažena nebyla.

Krajský soud proto uzavírá, že žalobní body spočívající ve vytýkaném porušení ustanovení § 12 a § 14a zákona o azylu hodnotí jako nedůvodné. Za nedůvodné považuje i vytýkaná porušení správního řádu žalovaným, neboť z obsahu správního spisu dovedl, že si žalovaný opatřil dostatečné informace o zemi původu žalobce a potřebné skutečnosti zjistil i z podrobně provedeného pohovoru zaměřeného k důvodům žádosti žalobce o mezinárodní ochranu.

Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu žalobce jako nedůvodnou zamítl. Rozhodl přitom tímto rozsudkem bez jednání v souladu s ustanovením § 51 s.ř.s.

Výrok o náhradě nákladů řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s.ř.s., když žalobce ve věci úspěch neměl a žalovanému žádné prokazatelné náklady v souvislosti s tímto řízením nevznikly.

P o u ě n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě dvou týdnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to písemně ve dvojím vyhotovení. Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel sám nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

V Ostravě dne 22. prosince 2017

**JUDr. Petr Indráček
samosoudce**